

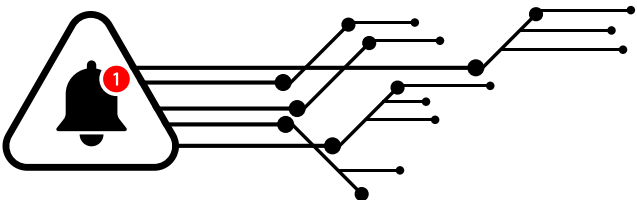
ISPARTA
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

SİBER ZORBALIK

Öğretmen Bülteni

SİBER ZORBALIK

Siber zorbalık, elektronik iletişim araçları kullanılarak yapılan tekrar eden ve zaman içinde gerçekleştirilen saldırgan, kasıtlı bir eylem olarak tanımlanmaktadır (Smith vd. 2008). Bir davranışın siber zorbalık olarak tanımlanabilmesi için bu davranışın elektronik ortamlarda gerçekleşmesi, kasıtlı olarak yapılması ve tekrarlanması gerekmektedir. Yapılan çalışmalarda siber zorbalığın geleneksel zorbalığa göre daha az sıklıkta, ancak fark edilir düzeyde olduğu ve okul dışında okul içinde olduğundan daha fazla yaşandığı belirtilmiştir.

Siber zorbalık olarak nitelendirilebilecek davranışları şu şekilde sıralayabiliriz;

- Başkasının fotoğraf, mesaj kayıtları gibi bilgileri izinsizce almak, sosyal ağlarda ya da sanal ortamlarda bu bilgileri paylaşmak.
- Başkasının kimliğiyle habersizce internet ortamında paylaşımda bulunmak.
- İnternet ortamında yapılan paylaşımlara tehdit içeren, cinsel içerikli, aşağılayıcı, kırıcı ve utandırıcı yorumlarda bulunmak.
- Başkalarına tehdit içeren, cinsel içerikli, aşağılayıcı kırıcı ve utandırıcı mesaj veya mail göndermek.
- Başkalarının internet şifrelerini ele geçirerek erişimi engellemek, mesaj ve bilgilerine ulaşmak.
- Özelliklerini (yaş, cinsiyet vb.) farklı göstererek internet ortamında başkalarını kandırmak.

Siber Zorbalığın Nedenleri

Teknolojinin gelişmesi ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla siber zorbalık olayları da yaygınlaşmıştır. İnternet kullanımına erişimin sınırsız olması, yüz yüze söylenemeyecek şeylerin sanal ortamda rahatlıkla söylenebilmesi de siber zorbalık olaylarının görülmesinde etkilidir.

Genel olarak siber zorbalığın nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- İnternet erişiminin zaman ve mekan olarak sınırı olmaması
- Eğlence, şaka yapmak, can sıkıntısı, kıskançlık, güç gösterisinde bulunmak, akranları arasında güçlü görünme isteği veya yeni bir şeyler deneme arzusu gibi nedenler
- Kişilerin, başkalarının da benzer davranışları yaptıkları düşüncelerinden zorbalığı normalleştirmeleri
- Bireylerin kimliklerini sanal ortamlarda daha rahat gizleyebileceklerini ve yakalanmayacaklarını düşünmeleri
- Kişilerin başkalarına olan öfkesini sosyal ortamlarda ortaya koyabilmeleri
- Gerçek hayatta ifade edilemeyen saldırganca düşüncelerin davranışa dönüştürülmek istenmesi
- Sanal ortamda geçirilen süre ve yapılan faaliyetlerin ebeveynlerce az denetlenmesi ya da hiç denetlenmemesi
- Teknolojinin bilinçsiz kullanımı.

Siber Zorbalığa Karşı Öğretmenlerimize Tavsiyeler

- Teknolojinin olumlu ve olumsuz yanları, güvenli internet kullanımı ve siber zorbalık hakkında öğrenci ve velilerinizde farkındalık oluşturabilirsiniz. Gerektiğinde okul rehberlik servisinden destek alabilirsiniz.
- Fiziksel ortamlarda akran zorbalığına maruz kalan öğrencilerin intikam amacıyla teknoloji kullanımındaki bilgi ve becerilerini kötüye kullanabileceklerinin farkında olunmalıdır. Bu nedenle, öğrencilerin yalnızca çevrimiçi ortamlarındaki davranışlarının değil fiziksel ortamlardaki davranışlarının da gözlemlenmesi önem arz etmektedir.
- Siber zorbalığın suç olduğundan ve yaptırımlarından bahsedebilirsiniz.
- Siber zorbalık durumlarında bir uzmandan yardım alabileceklerini ve ihbarweb.org.tr, guvenlicocuk.org, guvenlinet.org ile guvenliweb.org adreslerine karşılaştıkları durumları bildirebileceklerini anlatabilirsiniz.

Kaynaklar:

- Baştürk Akca, E., Sayimer, İ., & Ergül, S. (2015). Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve siber zorbalık deneyimleri: Ankara örneği. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 5(10).
- Smith, P. K., Mahdavi, J., Carvalho, M., Fisher, S., Russell, S., & Tippett, N. (2008). Cyberbullying: Its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49, 376–85.
- Ayas, T., Horzum, M.B., Peker, A. & Tanrikulu, İ. (2021). Siber zorbalık rehber öğretmen/psikolojik danışman kitapçığı. *ORGm-UNICEF*. Yayın No; 7792.
- https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/26113028_GUVENLY_YNTERNET_KULLANIMI.pdf adresine 12.11.2024 tarihinde ulaşılmıştır.